



ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Vyšší odborná škola a Střední odborná škola podnikatelská, s.r.o.

Hradecká 1151, 500 02 Hradec Králové 2

Identifikátor školy: 600 011 755

Zřizovatel: PaedDr. Vladimír Zelinka, Jungmannova 1509, 500 02 Hradec Králové 2

Školský úřad Hradec Králové, M. Horákové 504

Termín konání orientační inspekce: 22. – 26. listopadu 1999

Čj.	092 213/99-5016
Signatura	oi1zt301

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola byla založena a zahájila svoji činnost k 1. září 1992 jako Soukromá střední škola podnikatelská, která zajišťovala čtyřleté maturitní studium pro žáky ze základních škol. Od 1. září 1994 poskytovala i dvouleté kvalifikační pomaturitní studium pro absolventy středních škol s maturitou. K 1. září 1996 bylo v návaznosti na legislativní změny ukončeno pomaturitní studium a škola byla rozšířena o nový typ a to dvaapůlletou Vyšší odbornou školu. V návaznosti na novelu Živnostenského zákona byla k 1. lednu 1997 škola zápisem u Krajského obchodního soudu v Hradci Králové transformována na **Vyšší odbornou školu a Střední odbornou školu podnikatelskou, s.r.o.** a v této organizační formě existuje dosud.

V současné době, vzhledem k potřebám regionu, v návaznosti na trh práce a koncepční záměry školy, je kapacita střední školy v útlumu (v každém ročníku po jedné třídě) a plná pozornost je věnována realizaci strategických cílů vyšší odborné školy. Ve schvalovacím řízení je rozšíření na tři roky a jsou zpracovávány návrhy dalších studijních oborů.

Inspekce byla zaměřena na hodnocení kvality vzdělávání v některých předmětech a hodnocení kvality řízení ve Střední odborné škole podnikatelské.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání byla hodnocena z hlediska plánování výuky, podmínek výuky, organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace v předmětech český jazyk, občanská nauka a dějepis, dále byly hodnoceny přírodovědné předměty a předměty ekonomické.

Český jazyk

Výuka předmětu probíhá ve sledovaných ročnících v souladu se schválenými učebními dokumenty. Zápisy v třídních knihách korespondují s obsahem učiva uváděným v tematických plánech a jsou v souladu s obsahem učebních osnov. V hospitovaných hodinách byla zároveň sledována kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky a v rámci předmětu prolínání složky literární, jazykové a komunikační. Kontrolou tematických plánů a zápisů v třídních knihách bylo zjištěno jejich proporcionální zastoupení. Vyučující si na hodiny připravují kopírované materiály, které tvoří přehled učiva pro žáky a zároveň pomocný text pro rekapitulaci probírané látky, dále využívají pomocné texty a příručky. Výchovu k vědomému čtenářství podporují mimo jiné i tím, že na nástěnkách vyvěšují informace o knihách i části uměleckých textů.

Výuka českého jazyka je zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Hodiny probíhaly ve standardně vybavených učebnách. Žákům jsou učebnice zapůjčovány. Didaktická technika nebyla v hodinách použita.

V rámci sledované výuky byly zhlédnuty výkladové i procvičovací hodiny, ve kterých převládaly klasické formy výuky – frontální výklad doprovázený metodou kladení otázek, práce s učebnicí, zápis do sešitů. Výukové cíle sledovaných hodin byly vhodně stanoveny s ohledem na kvalitu třídy. Metody a formy práce byly přizpůsobeny typu hodiny a jejím cílům. Při vyučování literatury přihlížely obě vyučující k výchovné hodnotě ukázek literárních děl, využívaly poznatků ze společné i individuální četby žáků. K hodinám nejzdařilejším patřily literární hodiny, ve kterých byla těžištěm četba a interpretace konkrétních uměleckých ukázek, doplněné nezbytnými poznatky z literární historie a teorie literatury, potřebnými pro pochopení díla. Žáci byli v hospitované hodině vedeni k poznávání a pochopení struktury, významů

a funkcí literárního díla, jeho geneze i recepce. Zadávané úkoly (dokončení básní, vyjádření osobních pocitů, názorů) rozvíjejí v žácích schopnost přemýšlet tvůrčím způsobem.

Hodiny mluvnické byly zaměřeny na opakování, prohlubování a rozšiřování vědomostí a dovedností z tvarosloví, na mluvnické kategorie, jejich formální a komunikační funkce. Činnosti charakter těchto hodin byl podpořen nakopírovanými texty s řadou cvičení. Žáci v těchto hodinách vykazovali znalosti na průměrné úrovni. Výcvik v mluvených projevech je realizován formou referátů a mluvních cvičení s možným využitím prvků přednesu.

Motivační prvky byly zařazovány v průběhu výuky v rámci problémových otázek. Žáci byli průběžně pozitivně hodnoceni, hodnoceny byly i zpracované referáty a úkoly při společné činnosti. Odpovědi žáků byly rozebírány a ve spolupráci se třídou vyučujícími korigovány. Probírané učivo vyučující vhodně aktualizovali a dávali do souvislostí se starším učivem.

Vztahy mezi vyučujícími a žáky byly přirozené, hodnocení práce žáků pozitivní. Atmosféra hodin byla pracovní a tvořivá. Ve vzájemné komunikaci byli žáci vedeni k přesnému a kultivovanému způsobu vyjadřování. Jazykový projev vyučujících byl kvalitní.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, personální podmínky vzhledem ke stoprocentní odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících jako vynikající. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou na průměrné úrovni, organizace, formy a metody výuky včetně motivace jsou hodnoceny velmi dobře. Hodnocení a komunikace žáků v hodinách jsou hodnoceny rovněž jako velmi dobré.

Celková úroveň výuky českého jazyka je velmi dobrá.

Společenskovední předměty

Ze společenskovedních předmětů byly hospitovány hodiny občanské nauky a jedna hodina dějepisu. Obsah učiva, uváděný v tematických plánech vyučujících, koresponduje s obsahem učebních osnov. Zápisy v třídních knihách o probraném učivu jsou v souladu s obsahovým i časovým členěním učiva v tematických plánech.

Výuka dějepisu je zajištěna vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí, předmět občanská nauka je vyučován vyučující bez odborné způsobilosti.

Vyučující si stanovily reálné cíle v souladu s obsahem vyučovacích jednotek. Zvolené metody byly verbální s výběrem výkladu a dialogické metody, písemného i ústního opakování. Průběh a efektivita vyučovacího procesu, náročnost vyučujících, znalosti a aktivita žáků se však v jednotlivých sledovaných hodinách výrazně lišily v závislosti na metodách a schopnosti vyučující zaujmout a aktivně zapojit žáky do výuky. V některých hodinách občanské nauky byly málo využity efektivní a komunikativní metody práce, žáci nebyli dostatečně stimulováni k učebním činnostem. K výrazným kladům těchto hodin však patřila snaha vyučující co nejvíce spojovat učivo s konkrétním životem v současnosti, vysvětlovat učivo na příkladech z praktického života jednotlivých lidí a ze společenského dění. V hodině dějepisu, v nichž vyučující zvolila vhodné aktivizující metody, projeví žáci schopnost samostatného řešení problémů a jejich znalosti měly dobrou úroveň.

Hodnocení studentů bylo ve sledovaných hodinách povzbudivé. Výrazným faktorem v motivování žáků bylo oceňování jejich aktivity v průběhu výuky. Při korekci chybné činnosti žáků byla většinou uplatňována pozitivní kritika.

Vstřícná atmosféra byla navozena ve všech sledovaných hodinách. Ze strany vyučujících byl posilován vztah založený na vzájemné důvěře a spolupráci. Prostor pro uplatnění aktivity je vytvářen, studenty však není zcela využít.

Plánování a příprava výuky i personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré, materiální a psychohygienické podmínky výuky jako dobré. Organizace, formy a metody výuky jsou na průměrné úrovni. Dobře jsou též hodnoceny motivace, hodnocení a komunikace v hodinách obou sledovaných předmětů.

Celková úroveň výuky obou předmětů je dobrá.

Přírodovědné předměty

Podle platného učebního plánu se vyučují ve škole předměty matematika a základy přírodních věd. Jejich výuku inspekce sledovala ve všech ročnících a u všech učitelů, kteří je vyučují.

Hodinové týdenní dotace uvedených předmětů jsou v souladu s platným učebním plánem. Počet odučených hodin od začátku školního roku odpovídá časovému období. Učitelé mají osnovami předepsané učivo podrobněji rozplánováno v tematických plánech, které jim slouží především jako časové vodítko. Obsahově i členěním do jednotlivých ročníků je učivo shodné s osnovami.

Matematiku vyučují dva učitelé, základy přírodních věd rovněž dva učitelé. Všichni mají pro vyučované předměty plnou odbornou i pedagogickou způsobilost.

Výuka těchto předmětů probíhá v kmenových učebnách jednotlivých tříd. Výuka matematiky je materiálně zajištěna velmi dobře, žáci mají odpovídající učebnice (Matematika pro SOŠ, 1.-7. díl) a Sbírkou úloh z matematiky pro OA. Tyto publikace jim škola půjčuje stejně jako matematicko-fyzikální tabulky, které mají učitelé v kabinetu. V případě potřeby používají žáci vlastní elektronické kalkulačky.

Pro předmět základy přírodních věd není na trhu k dispozici obsahově odpovídající učebnice, její absence je nahrazována podrobněji vedenými poznámkovými sešity žáků. Učitelé mají pro vlastní přípravu odborné publikace a specializované učebnice z jiných typů škol. Předmět není vybaven žádnými názornými pomůckami. Při výuce využívají učitelé zpětný projektor a někdy promítání naučných videokazet. Jejich využití je ale vzhledem k širšímu obsahovému záběru a z toho vyplývající časové náročnosti pro daný účel málo efektivní. Jednoduchým prostředkem zvyšujícím názornost výuky a částečně nahrazujícím absenci učebnic by bylo kopírování potřebných obrázků z odborných publikací do sešitů žáků, pro zkoušení a procvičování učiva pořízení jednoduchých nástěnných obrazů.

Společným znakem všech sledovaných hodin bylo dodržení klasické struktury vyučovací hodiny s krátkým individuálním nebo frontálním zkoušením na začátku, zopakováním posledního učiva a navázáním výkladem učiva nového. V závěru některých hodin nezbyl dostatek času na shrnutí probrané látky a případné zadání domácího úkolu. Tato činnost přesahovala často do přestávky a byla poznamenána spěchem. Ve všech hodinách převažovala forma výkladu s výraznou snahou vyučujících o aktivizaci žáků problémovými dotazy, odkazy na již probrané učivo a zkušenosti žáků. Tato forma přešla v některých případech až do formy diskuse se žáky. Hodiny tak dostávaly činnostní charakter, žáci byli aktivně zapojováni do výuky nejen při procvičování, ale i při výkladu. Využitím metod dialogických až problémových v kombinaci s metodami fixačními a diagnostickými bylo dosaženo především v hodinách matematiky potřebné aktivity žáků a zpětnovazebních informací pro učitele, na jejichž základě mohl volit další postup práce. Hodinám základů přírodních věd by prospělo zvýšení názornosti použitím trojrozměrných učebních pomůcek, modelů apod.

V úvodu hodin se učitelé snažili o pozitivní motivaci žáků aktualizací učiva poukazováním na praktické aplikace nebo mezipředmětové vztahy, nepodceňovali ani motivační účinek průběžného hodnocení výkonu jednotlivých žáků v průběhu hodiny, ale především po zkoušení

u tabule by toto ohodnocení mělo být v některých případech zřetelnější. Pro klasifikaci získávají učitelé dostatek podkladů formou krátkých prověrek, zadáváním domácích úkolů nebo ústním zkoušením. Předepsané čtvrtletní práce jsou pečlivě opravené a uloženy v kabinetech.

Na velmi dobré úrovni byla ve všech hodinách komunikace mezi žáky a pedagogy. Z průběhu jednotlivých hodin lze usuzovat, že ve škole je vytvářen prostor pro vyjádření názorů žáků, není opomíjena diskuse a osobnost žáka je respektována. Vystupování učitelů je kultivované, jejich verbální i neverbální projev je velmi dobrý.

Podle získaných poznatků v průběhu inspekce lze hodnotit jednotlivé složky výuky takto: personální podmínky a interakci a komunikaci jako vynikající, jako velmi dobré plánování a přípravu výuky, psychohygienické podmínky, organizaci, formy a metody výuky a rovněž oblast motivace a hodnocení. Materiální podmínky hodnotíme vzhledem k nedostatku názorných pomůcek pro výuku předmětu základy přírodních věd jako průměrné.

Celkově je úroveň výuky ve skupině přírodovědných předmětů velmi dobrá.

Odborné předměty - informační technologie

Odborný předmět informační technologie je vyučován v týdenní i celkové roční dotaci v souladu se schváleným učebním plánem. Inspekce sledovala jeho výuku ve všech ročnících a u všech učitelů, kteří ho vyučují.

Učební osnovy mají učitelé aktualizovány v souladu s vývojem v oblasti informačních technologií a podrobně rozpracovány v tematických plánech s uvedením konkrétního učiva a hodinové dotace jednotlivých celků. V době inspekce byl v jednotlivých ročnících i skupinách odučen odpovídající počet hodin a probírané učivo se shodovalo s tematickými plány. Cíle výuky jsou ve shodě se schváleným standardem odborného vzdělávání a korespondují rovněž s uplatněním absolventů po jejich nástupu do praxe. Příprava učitelů na konkrétní hodiny spočívá především v přípravě úloh k procvičování učiva při hodinách a rozsáhlejších zadání pro samostatnou práci k vytváření zpětné vazby a hodnocení výsledků výuky.

Výuku předmětu zajišťují v tomto školním roce celkem čtyři učitelé s vysokoškolskou kvalifikací, všichni odborně i pedagogicky způsobilí. Všichni absolvovali v rámci dalšího vzdělávání prakticky zaměřené kurzy výpočetní techniky a někteří z nich mají v současné době i vlastní zkušenosti s vedením externích kurzů.

Pro výuku informační technologie jsou k dispozici dvě odborné učebny s kapacitou a počtem pracovišť pro polovinu třídy, takže ve všech hodinách mají žáci možnost samostatné práce na počítači. Psychohygienické podmínky výuky v těchto učebnách jsou v pořádku. Pro zápis na bezprašné tabule je třeba používat pouze kontrastní fixy, aby byla zajištěna dobrá viditelnost i ze zadních míst. Technická úroveň vybavení je velmi dobrá a zcela vyhovuje pro provozování vyučovaných aplikací. Učitelé mají v tematických plánech aktuálně zařazeno seznámení žáků s Internetem, neboť od minulého školního roku je jedna učebna připojena. Názornost a efektivitu výuky by zvýšilo pořízení datového projektoru.

V učitelských kabinetech je dostatek studijní odborné literatury, k dispozici je také odbornou literaturou dobře vybavená knihovna, kterou mohou v případě zájmu využít i žáci. Absenci učebnic nahrazují učitelé tím, že dbají na vedení poznámkových sešitů žáků a v některých případech kopírují žákům vlastní stručné učební texty. Škola odebírá pro učitele některé specializované odborné časopisy.

Výuka ve všech hospitovaných hodinách se vyznačovala činnostním pojetím spočívajícím

v průběžné praktické aplikaci probíraného učiva na počítačích. Využívána byla převážně metoda vysvětlování doprovázená praktickou ukázkou, procvičování na příkladech, časté bylo rovněž kladení problémových otázek či zadávání problémových úloh. V úvodu hodin nechybělo zopakování předchozího učiva, přičemž se učitelé přesvědčovali o úrovni zvládnutí učiva žáky a případně jejich výkony průběžně hodnotili. Ve všech hodinách byl vytvořen dostatečný prostor pro samostatnou práci žáků za individuální pomoci vyučujícího. Zájem, aktivita i kázeň žáků byly velmi dobré. V prvním ročníku si jsou učitelé vědomi rozdílné vstupní úrovně znalostí žáků a organizují činnosti tak, aby se tento rozdíl i za cenu nižší efektivity výuky postupně setřel.

Především při výuce tabulkového kalkulátoru nebo vysvětlování problematiky Internetu byl v přiměřené míře kladen důraz na objasňování smyslu a využitelnosti nových poznatků v praktických aplikacích. Důležitým faktorem v motivaci žáků bylo využívání vhodných forem vyučování a průběžná kontrola a hodnocení jejich práce.

Ve sledovaných hodinách výuky byla navozena klidná pracovní atmosféra. Interakce a komunikace mezi vyučujícími a žáky byla vzájemně vstřícná, spíše neformálního charakteru. Verbální i neverbální projev učitelů měl velmi dobrou úroveň.

Na základě uvedených skutečností hodnotí inspekce jako vynikající oblasti plánování a přípravy výuky, komunikace, motivace a hodnocení, jako velmi dobré podmínky, organizaci, formy a metody výuky.

Celkově je úroveň výuky informační technologie velmi dobrá.

Odborné ekonomické předměty

V průběhu inspekce bylo navštíveno celkem 10 vyučovacích hodin v předmětech ekonomika, management, provoz podniku, účetnictví a obchodní korespondence u tří vyučujících. Kromě účetnictví jsou všechny ostatní odborné ekonomické předměty vyučovány učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Vyučující účetnictví má k výuce odbornou způsobilost a v současné době dokončuje doplňkové pedagogické studium. Učitelé mají k dispozici potřebnou odbornou literaturu a je jim umožňována účast na odborných školeních a kurzech.

Hodinová dotace odborných ekonomických předmětů je v souladu se schváleným učebním plánem. V předmětech ekonomika, provoz podniku a účetnictví byly na návrh předmětové komise odborných ekonomických předmětů provedeny dílčí změny oproti učebním osnovám, spočívající v přesunu učiva mezi uvedenými předměty a v jiném časovém rozvržení učiva v ročníku. Úprava není v rozporu s celkovým obsahem a rozsahem učiva jmenovaných odborných předmětů v průběhu celého studia a lépe respektuje mezipředmětové vztahy. Ředitel školy schválil výše uvedené změny v souladu s Metodickým pokynem MŠMT ČR k postupu při úpravě vzdělávacího procesu škol a školských zařízení čj. 18 276/98-20 z 30. dubna 1998. Všichni vyučující mají zpracovány tematické plány, které byly projednány v předmětové komisi a schváleny vedením školy. V některých případech jsou plány zpracovány velmi stručně a prakticky obsahují pouze informace uvedené v učebních osnovách.

Výuka většiny předmětů probíhá v běžných učebnách, které splňují veškeré požadavky na výuku. Učebny nepostrádají funkční estetickou výzdobu a je v nich k dispozici běžná didaktická technika. Ta však byla při výuce využita pouze ojediněle. Obchodní korespondence je vyučována v odborné učebně vybavené elektronickými psacími stroji. Ve vybavení učebny chybí výškově stavitelné židle pro žáky. Pro většinu předmětů jsou k dispozici učebnice, jejich využití při výuce je ale poměrně malé. V hodinách účetnictví žáci běžně pracují s materiály z praxe. Výuka probíhá ve všech předmětech v nedělených třídách.

Výukové cíle byly ve většině hodin jasně stanoveny a odpovídaly věku a schopnostem žáků. Hodiny měly zpravidla klasickou strukturu. Po krátkém zopakování látky, které bylo prováděno buď frontálně v lavicích nebo formou zkoušení u tabule, následoval obvykle výklad nové látky, při němž učitel prováděl velmi stručný zápis na tabuli. Kromě hodin účetnictví a obchodní korespondence, které měly činnostní charakter, převažoval v ostatních předmětech monolog učitele a diktování látky žákům do sešitu. Prostor pro aktivní práci a vyjadřování vlastních názorů měli žáci poměrně malý. Pro upevnění probraného učiva jsou často zadávány domácí úkoly. V řadě hodin chybělo závěrečné shrnutí probraného učiva.

V hodinách účetnictví jsou žáci vedeni k samostatné práci, vyvozování závěrů a logickému uvažování. Vyučující dobře využívá metody práce s chybou a skupinové formy výuky. Efektivita hodiny je v některých případech snížena zdlouhavým diktováním zadání příkladů.

Při výuce obchodní korespondence jsou vhodně voleny a střídány různé metody práce, vyučující důsledně vyžaduje od žáků užívání desetiprstové hmatové metody. Kladem výuky je velmi dobrá metodika nácviku psaní na stroji. Více pozornosti by mělo být věnováno korekci špatných návyků žáků při sezení.

Hodnocení žáků v hodinách bylo objektivní a učiteli zdůvodňované. Při ústním zkoušení u tabule žáci zpravidla dostávali pouze dílčí otázky, které je nevedly k souvislému ústnímu projevu. Učitelé málo využívají i možnosti průběžného hodnocení. Základním motivačním prvkem byly průběžná aktualizace učiva a aplikace probrané látky na příkladech z praxe.

Po odborné stránce měla výuka velmi dobrou úroveň. Všichni vyučující mají dobré vyjadřovací schopnosti a jsou v hodinách žáky respektováni.

Plánování a příprava výuky, personální a materiální podmínky výuky jsou velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako dobré. Celkově má výuka odborných ekonomických předmětů dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plán koncepčních záměrů školy je zpracován na tříleté období v dokumentu „Plán strategických cílů a koncepčních záměrů školy“ z února 1999. Plán vychází z dosavadních zkušeností, dosavadního vývoje školy, analýzy k uplatňování absolventů v praxi, požadavků regionu, trhu práce a zájmů žáků. Současně zohledňuje legislativní a společenské změny, regionální vzdělávací nabídku a konkurenční schopnost na vzdělávacím trhu s přihlédnutím k vývojové populační křivce. Dokument jednoznačně stanovuje i konkrétní úkoly, vyplývající z uvedených záměrů. Vytčené cíle a úkoly pro období do roku 2001 jsou reálně stanovené.

K uskutečnění stanovených záměrů je školou vždy vyžadován předběžný souhlas regionálních orgánů (Školského úřadu, Úřadu práce, Městského úřadu v Hradci Králové). V nadcházejícím období bude postupně kapacita střední školy snížena (v každém ročníku po jedné třídě). Pozornost je více soustředěna na realizaci strategických cílů vyšší odborné školy.

Na koncepční záměry navazuje promyšlený a ucelený systém plánování, zahrnující veškeré oblasti práce školy. Do činnosti jednotlivých úseků školy se jasně promítají společně přijaté strategické cíle, jak vyplývá z obsahu zápisů z porad konaných na úsecích. Upřesňování plánů a z toho plynoucí konkretizace úkolů se provádí v rámci pracovních porad (viz Organizování). Četnost konání pracovních porad umožňuje operativně provádět úpravy plánů, kontrolovat

jejich plnění, přijímat opatření a současně umožňuje všem pracovníkům podílet se na tvorbě a realizaci strategických cílů školy. Termíny konání porad jsou uvedeny v podrobně a kvalitně zpracovaném „Plánu práce na školní rok 1999/2000“.

Plán práce na školní rok 1999/2000 podává uceleně informace k organizaci školního roku. Jeho obsah je účelně zpracován a slouží jako zdroj informací jak pracovníkům školy, tak i rodičovské veřejnosti. Součástí plánu jsou podrobný rozpis organizace výchovně vzdělávací činnosti školy (časový rozpis výuky, umístění tříd, personální zabezpečení výuky, přesné organizační zabezpečení všech akcí plánovaných na úseku výchovy a vzdělání), rozpis složení předmětových komisí, školní řády (s vyváženým uvedením práv a povinností žáků a pracovníků), termínový kalendář, plán pravidelných porad (porady vedení - týdně, pedagogické rady - měsíčně, provozní porady administrativně technického úseku - měsíčně, porady předmětových komisí - po dvou měsících), termíny konzultačních schůzek s rodiči. Přílohou Plánu práce jsou dílčí plány realizované v oblasti výchovně vzdělávací (např. plán činnosti výchovného poradce, plán protidrogové prevence, plány činnosti předmětových komisí - nebyly přiloženy).

Řada úkolů a akcí školy uváděných v Plánu práce vyplývá z analýzy práce školy v minulém školním roce. Bylo by proto vhodné v úvodní části Plánu práce uvést přehled hlavních úkolů, které byly pro tento školní rok vytyčeny na základě rozboru práce školy (například tak, jak jsou uvedeny ve Výroční zprávě školy za školní rok 1998/1999). Úvodní část lze doplnit i o aktualizované schéma organizační struktury školy.

Krátkodobé plánování je prováděno v rámci pravidelných týdenních porad vedení školy. Na základě stanoveného týdenního plánu činnosti jsou zpracovávány a zveřejňovány přesné denní plány.

Studijní obory, které jsou ve škole realizovány, jsou zavedeny v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol. Výuka probíhá podle řádně schválených učebních dokumentů. Bližší rozpracování učiva je uváděno v tematických plánech vypracovaných v návaznosti na učební dokumenty vyučujícími. Nabídka volitelných a nepovinných předmětů odpovídá potřebám a zájmům žáků a současně pružně reaguje na nové požadavky trhu práce na kvalitu přípravy absolventů a požadavky vyplývající z vývojových trendů v oblasti obchodu a služeb.

Koncepční záměry jsou reálně postavené a jsou postupně naplňovány. Stanovené cíle pružně reagují na potřeby školy, požadavky trhu práce i požadavky na kvalitu vzdělání vzhledem k vývojovým trendům ve vyučovaných oborech. Plánování je systematické a vychází z dané koncepce.

Oblast plánování je hodnocena jako vynikající.

Organizování

Základním dokumentem stanovujícím organizační strukturu školy je Organizační řád. Tento kvalitně a uceleně zpracovaný dokument přesně stanovuje zásady řízení a vymezuje působnost jednotlivých organizačních stupňů a jejich vzájemné vztahy. V organizačním řádu je současně uveden i výčet vnitřních předpisů a nástrojů řízení.

Organizační struktura školy je členěna na čtyři základní úseky (řídící úsek ředitele školy, úsek pedagogický, úsek ekonomický, úsek technicko-správní). Do čela každého úseku je jmenovaný zástupce ředitele pro danou oblast. Statutárním zástupcem je jmenován vedoucí pracovník úseku pedagogického. V organizačním řádu jsou jednoznačně vymezeny povinnosti, pravomoci a odpovědnost vedoucích pracovníků a pracovníků jim podřízených. Stanoveny jsou i zásady ukládání pracovních úkolů a kontroly jejich plnění.

Vztahy mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci jsou přesně vymezeny v Pracovním řádu školy, kde je též uvedeno vymezení kompetencí vedoucích pracovníků v oblasti řízení a kontroly. V části, která se týká péče o pracovníky, jsou stanoveny způsoby a formy zajištění dalšího vzdělávání a odborného růstu pracovníků.

Koordinovanost a provázanost systému organizace a řízení je dále provedena soustavou doplňujících vnitřních norem (Příkazy ředitele školy, mzdový předpis, kontrolní řád, školní řád, rozpis organizace vyučování), jejichž novelizace je aktuálně zajišťována. Uvedené normy jsou zpracovány v souladu s platnými a obecně závaznými právními předpisy, jejich obsahová i formální úroveň zpracování je velmi dobrá (požadované náležitosti má i spisový řád a skartační řád, které byly řádně schváleny Státním okresním archivem Hradec Králové dne 24. 1. 1997).

Jako operativní nástroj pro organizaci a řízení jsou využívány plány práce. Organizační úpravy výchovně vzdělávací činnosti jsou prováděny na základě analýzy výsledků kontrolní činnosti i analýzy podnětů, které jsou podávány ze strany pracovníků, žáků, rodičů a orgánů státní správy a samosprávy. Dokumentace o organizaci a průběhu výchovně vzdělávacího procesu je řádně vedena.

Vnitřní i vnější informační systém školy je dostatečně zajištěn a umožňuje pružně, přesně a uceleně přenášet potřebné informace. Významným článkem vnitřního informačního systému jsou pracovní porady. Jejich frekvence je dostatečná a umožňuje včasný, přímý přenos významných informací. Přenos informací z porad vedení k pracovníkům jednotlivých úseků zajišťují jmenovaní zástupci úseků. Přes ně je současně zajišťována i zpětná informační vazba. Dílčí úkoly a informace jsou uváděny v denních plánech.

Styk vedení školy se studenty je realizován pravidelnými schůzkami se zástupci Studentského parlamentu. Forma realizace oboustranného komunikačního toku ve směru k zákonným zástupcům žáků je jednoznačně zakotvena ve Smlouvě o zabezpečení výuky žáka.

Prezentace školy na veřejnosti je realizována na velmi dobré úrovni (dokladováno).

Jako zdroj informací o škole slouží i Výroční zpráva o činnosti školy. Obsah zprávy má vysokou vypovídací hodnotu a její formální zpracování je na výborné úrovni.

Zpětná informační vazba o uplatnění absolventů školy na trhu práce je realizována.

Ochrana osobních dat pracovníků i žáků školy je řádně zajištěna.

Organizační struktura je účelně stanovena, vypracovaný systém vnitřních norem umožňuje účinně zabezpečit organizování a řízení činnosti na všech úsecích školy. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy i zavedeného informačního systému je hodnocena jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Na vedení pracovníků se kromě ředitele školy podílí v rámci jednotlivých úseků jmenovaní vedoucí pracovníci. Většinou prostřednictvím vedoucích pracovníků je bezprostředně a operativně prováděno projednávání aktuálních úkolů i hodnocení kvality plnění uložených úkolů. Denní osobní styk s pracovníky umožňuje vedoucím pracovníkům i orientačně sledovat a usměrňovat jejich činnost. Ve své řídicí činnosti vychází z odpovídajících normativních dokumentů školy.

Vedení pracovníků ze strany ředitele školy je na vysoké metodické úrovni, která umožňuje vhodně formovat psychosociální vztahy v kolektivu pracovníků a zároveň vytvářet podnětné prostředí pro uplatňování tvůrčí iniciativy pracovníků. V oblasti koordinace práce

a metodického vedení pedagogických pracovníků plní významnou úlohu i předmětové komise. Pracovní výsledky zaměstnanců jsou průběžně hodnoceny a oceňovány. Veškerá činnost vykonávaná nad rámec pracovních povinností je řádně odměňována v souladu se zásadami stanovenými vnitřním mzdovým předpisem. Diferenciace výše proměnlivých složek smluvních platů koresponduje s náročností a rozsahem úkolů zajišťovaných pracovníky. Mimořádné odměny jsou udělovány formou peněžních šeků při slavnostních příležitostech konaných většinou v návaznosti na pravidelně prováděné celoroční hodnocení práce školy.

Zvýšená pozornost je věnována dalšímu vzdělávání pracovníků, které je zajišťováno v návaznosti na koncepční záměry školy. Zvyšování kvalifikace formou vysokoškolského studia je řádně smluvně zajištěno. Jednotlivá osvědčení o absolvování vzdělávání jsou dokladována v personální dokumentaci.

Systém vedení pracovníků je účelně vytvořený a dostatečně efektivní. Motivování pracovníků je prováděno na velmi dobré úrovni. Oblast vedení a motivování pracovníků je celkově hodnocena velmi dobře.

Kontrolní mechanizmy

Vypracovaný kontrolní řád komplexně stanovuje vnitřní systém kontroly a určuje rozdělení úkolů kontrolní činnosti na jednotlivých úsecích mezi ředitele školy a ostatní vedoucí pracovníky. Povinnosti vedoucích pracovníků v oblasti kontrolní činnosti jsou jednoznačně stanoveny v souladu s Pracovním řádem školy. Četnost a rozsah kontroly na jednotlivých organizačních úsecích nejsou konkrétně stanoveny. Z obsahu zápisů z porad lze usuzovat, že kontrolní činnost průběžně probíhá v potřebném rozsahu na všech úsecích. Kontrola plnění dílčích úkolů je nedílnou součástí všech porad, které jsou na úsecích konány. Výsledky kontrolní činnosti jsou analyzovány na poradách vedení.

Byla provedena jedna společná hospitace s následným rozbořem hodiny ředitelem školy v předmětu matematika v prvním ročníku. Průběh hodiny a své poznatky zaznamenával pan ředitel do vlastního hospitačního záznamu, podle kterého vedl pohospitační rozhovor s vyučujícím. Dovedl v něm zcela přesně vystihnout pozitivní stránky výuky v hodině i určité nedostatky a obojí vhodným způsobem s vyučujícím rozebrat. Rozbor hodiny byl proveden ze všech potřebných hledisek. Hospitační záznam s podpisem učitele je archivován.

Na úseku pedagogickém je pravidelně prováděna kontrola kvality vedení pedagogické dokumentace. Hospitační činnost probíhá neplánovaně a je většinou účelově zaměřena. Následné hospitace sledují plnění přijatých úkolů a navržených opatření. Jako zpětná informační a kontrolní vazba pro posouzení práce předmětových komisí slouží zápisy z jednání komisí, které jsou předávány vedení školy. Vyhodnocování úrovně plnění plánů předmětových komisí, plánu práce výchovného poradce a plánu činnosti protidrogového koordinátora je prováděno na pedagogických radách. Ke sledování kvality a výsledků výchovně vzdělávací práce školy jsou využívány testy nadace Scio.

Kontrola provozu a hospodaření školy je pravidelně prováděna ředitelem školy.

Kontroly provedené ve škole vnějšími kontrolními orgány (OSSP Hradec Králové a VZP Hradec Králové) nezjistily žádné závady. Realizace doporučených opatření (ze strany OHS Hradec Králové) na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci byla provedena na základě Příkazu ředitele školy.

Kontrolní mechanizmy školy jsou zajištěny na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality řízení

Systém plánování, organizace, vedení a kontroly je účelně zaveden a umožňuje pružně a efektivně reagovat na změny, požadavky a potřeby vnitřní i vnější.

Kvalitu uvedeného autonomního systému řízení školy lze celkově hodnotit jako velmi dobrou.

Hospodaření školy ve školním roce 1998/1999 lze charakterizovat jako vyrovnané. Tvorbě zdrojů odpovídá objem vynaložených prostředků. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly ve stanovených obdobích školního roku plně a efektivně využity v souladu s účelem jejího poskytnutí.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- V listopadu 1999 škola obdržela za dlouhodobě prokazovanou dobrou úroveň „Certifikát kvality“ udělovaný nejlepším soukromým školám Sdružením soukromých škol Čech, Moravy a Slezska,
- škola udržuje družební styk s obchodní a gymnaziální školou v Drážďanech,
- ve škole je provedeno napojení všech počítačů na Internet a žákům jsou zpřístupněny vlastní e-mailové schránky.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina Vyšší odborné školy a Střední odborné školy podnikatelské, s.r.o. se sídlem Hradecká 1151, 500 02 Hradec Králové, zapsané dne 30. prosince 1996 u Krajského soudu v Hradci Králové,
- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 2. 2. 1999 s účinností od 1. 3. 1999 pod čj. 13 040/99-21,
- Zakládací listina ze dne 30. 12. 1996,
- výpis z obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Hradci Králové oddíl C, vložka 1109,
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999, vypracovaná dne 13. října 1999,
- Výroční zpráva o hospodaření školy za školní rok 1998/1999,
- Plán strategických cílů a koncepčních záměrů školy, vypracován v únoru 1999,
- Plán práce pro školní rok 1999/2000,
- Mzdový předpis, platný od 1. 1. 1999,
- Komplexní směrnice pro účetnictví 1999,
- Kontrolní řád, vydaný 1. září 1996,

- Pracovní řád, ze dne 4. září 1993, s dodatkem ze dne 2. ledna 1997,
- Organizační řád, ze dne 4. září 1993, s dodatkem ze dne 2. ledna 1997,
- složka s Příkazy ředitele školy,
- zápisy z porad vedení,
- zápisy z pedagogických a provozních porad (od roku 1998),
- zápisy ze schůzek Studentského parlamentu a vedení školy,
- zápisy z porad předmětových komisí,
- zápis z rozhovoru s ředitelem školy,
- záznamy z uskutečněných hospitací,
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách,
- rozvrh hodin pro školní rok 1999/2000,
- denní plány,
- školní řády,
- personální dokumentace učitelů školy,
- Příkaz ředitele č. 5/99 z 2. září 1999,
- učební osnovy všeobecně vzdělávacích předmětů pro střední odborné školy souborně vydané v roce 1995; matematika 12610101 ze dne 5. června 1990, čj. 17686/90-21, základy přírodních věd ze dne 20. června 1995, čj. 18269/95-23.
- učební plán čtyřletého denního studia schválený pro Soukromou střední školu podnikatelskou Hradec Králové dne 20. února 1996, čj. 11547/96-23,
- třídní knihy,
- tematické plány učitelů pro školní rok 1999/2000,
- čtvrtletní práce z matematiky za školní rok 1998/99, slohové práce z českého jazyka, maturitní práce.

ZÁVĚR

Střední odborná škola podnikatelská plní svou výchovně vzdělávací funkci. Odpovídající materiální a personální podmínky jsou základem kvalitní výuky sledovaných předmětů. Žákům je poskytováno odpovídající množství vědomostí a dovedností, potřebných pro další uplatnění. Kvalita řízení školy má vysokou úroveň.

Zásadní pozitiva:

- psychohygienické podmínky výuky, dobré materiální zajištění výuky a stálé postupné zlepšování v této oblasti,
- velmi dobrá komunikace mezi učiteli navzájem i mezi učiteli a žáky,
- velmi dobrá úroveň výuky v hodinách většiny hospitovaných předmětů.

Zásadní negativa:

- ve výuce většiny odborných ekonomických předmětů převažuje metoda výkladu s následným diktováním látky žákům do sešitů, hodiny nemají činnostní charakter,

- málo podnětné metody výuky v některých hodinách občanské nauky.

Doporučení:

- zřídit jednoduchou sbírku názorných pomůcek pro výuku předmětu základy přírodních věd, názornost výuky zvýšit i dalšími nenáročnými metodami, např. kopírováním schémat a obrázků pro žáky,
- podle finančních možností vybavit alespoň jednu učebnu výpočetní techniky dataprojektorem,
- zvážit možnost dělení tříd o větším počtu žáků aspoň na některé hodiny odborných ekonomických předmětů,
- odbornou učebnu pro výuku obchodní korespondence vybavit židlemi s nastavitelnou výškou sedačky.

Doporučení pro další zvýšení úrovně kvality dokumentace vedené v oblasti řízení:

- v ročním plánu by bylo vhodné uvést (na začátku) zhodnocení plnění úkolů za uplynulý rok a stanovit hlavní úkoly v jednotlivých oblastech práce školy,
- jako přílohu ročního plánu zařadit i plány práce předmětových komisí,
- pro zajištění systematické kontroly kvality vzdělávání vypracovat neveřejný plán hospitační činnosti (včetně stanovení jejího zaměření),
- do organizačního řádu i ročního plánu školy doplnit schéma aktualizované organizační struktury školy.

Celkově je práce školy hodnocena jako velmi dobrá vzhledem k nadprůměrnému hodnocení kvality řízení i úrovně sledovaných předmětů.

Při inspekci nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Markéta Stuchlíková	PaedDr. M. Stuchlíková v. r.
Členové týmu	Ing. Tomáš Hrubý	Ing. Tomáš Hrubý v. r.
	Mgr. Jiří Jetel	Mgr. Jiří Jetel v. r.
	Ing. Miloslav Jirsa	Ing. Miloslav Jirsa v. r.

V Hradci Králové dne 4. ledna 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. ledna 2000

Razítko

Ředitel školy

Podpis

PaedDr. Vladimír Zelinka

PaedDr. Vladimír Zelinka v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-01-24	předáno osobně
Zřizovatel	2000-01-24	předáno osobně

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly vzneseny.